

DOI 10.32405/2218-7650-2018-6(35)-141-158
УДК 378.37.001.08

Сидоренко Вікторія Вікторівна,
доктор педагогічних наук,
завідувач кафедри філософії і освіти дорослих
Центрального інституту післядипломної
педагогічної освіти
ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»,
сертифікований тренер Нової української школи,
м. Київ, Україна
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-6626-4581>
sidorenko34@gmail.com

РЕАЛІЗАЦІЯ ПОЛІТИКИ З РЕФОРМУВАННЯ ОСВІТИ ТА ЗАПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ «НОВА УКРАЇНЬСЬКА ШКОЛА» У ДВНЗ «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»¹

Анотація. Реформування системи освіти – складний багатоаспектний процес, спрямований на вирішення комплексу проблем соціального, правового й функціонального характеру. Його ефективність можлива за умови необхідного нормативного, структурного, організаційного, методичного, інформаційного, кадрового, матеріально-технічного та фінансового системного забезпечення. За реалізації Концепції «Нова українська школа» освітянська спільнота отримала творчі модернізаційні виклики, за яких видозмінюється соціальна й професійна місія педагога в контексті європейського професіоналізму із збереженням кращих ментальних українських характеристик. У системі Нової української школи професійний розвиток педагога передбачає його саморозвиток і самореалізацію впродовж усього життя як актуальних соціально-культурних пріоритетів та смислів. Таке соціальне замовлення актуалізує необхідність підготовки фахівців, які відповідають викликам суспільства знань, здатні до безперервного інтелектуального, культурного і духовного розвитку впродовж життя через формальну і неформальну освіти, орієнтовані на збереження, примноження та передачу гуманістичних суспільних цінностей, засвоєння нових професійних ролей і функцій, адаптовані до умов стрімкозмінного суспільства. Для безперервного професійного розвитку педагога Нової української школи треба забезпечити зміст і технології підвищення кваліфікації та

¹ В основі наукової розвідки – експертна довідка й аналітичні матеріали, які були підготовлені авторкою як головою експертної комісії на Вчену раду ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (засідання № 7 від 19.09.2018 року).

міжкурсового періоду сучасними концепціями та методиками професійної діяльності, організації безпечного й ефективного освітнього середовища з урахуванням запитів, можливостей потреб замовників освітніх послуг і ключових стейкхолдерів.

У науковій розвідці здійснено ґрунтовний аналіз діяльності ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», його структурних підрозділів щодо реалізації політики з реформування освіти та запровадження Концепції «Нова українська школа». Окреслено реальний стан, здобутки, недоліки і подальші перспективи діяльності. Враховано концептуальні засади Нової української школи, зокрема людиноцентризму, створення інноваційного освітнього середовища, випереджувальності надання якісних освітніх послуг, кластерної взаємодії між усіма структурними підрозділами Університету, розвиток ключових компетентностей, спрямованості на освітній результат тощо. Експертна оцінка діяльності ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» із зазначеної проблеми відбувалась за такими основними формами роботи: навчальна, наукова, методична, організаційна. Аналітичні матеріали підготовлені авторкою як головою експертної комісії на засідання Вченої ради ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (засідання № 7 від 19.09.2018 року).

Ключові слова: Концепція «Нова українська школа»; реформування освіти; безперервний професійний розвиток; формальна освіта; неформальна освіта.

1. ВСТУП

Постановка проблеми. На сьогодні особливо актуальною є проблема **реформування системи освіти фахівців**, зокрема підготовка і підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, керівних кадрів освіти в умовах динамічних змін і суспільних трансформацій відповідно до Закону України «Про освіту» й основних концептів Нової української школи. Зазначимо, що мета реформування системи освіти фахівців передбачає забезпечення їхнього **безперервного професійного розвитку** відповідно до вимог державної політики в галузі освіти, роботодавців і ключових стейкхолдерів, задоволення освітніх потреб споживача освітньої послуги відповідно до суспільних та освітніх викликів. Модернізація української освіти та реалізація Концепції «Нова українська школа» – це **синергетична довготривала реформа**, яка безпосередньо стосується щонайменше 65% населення країни, реформа, наймасштабніша за роки незалежності України. Йдеться не про одиничний

вплив, а зв'язок української школи із родиною, громадою, особистістю дитини, її безперервний розвиток, починаючи від раннього дошкільного віку до освіти дорослих.

Реформування української освіти включає щонайменше **три складники**: *упровадження нового Державного стандарту* початкової освіти та навчальних програм, підручників; *підготовка компетентного, умотивованого, конкурентоспроможного педагога* (зокрема, до вересня 2018 року підготовлено 22 тис. учителів початкових класів, 18,5 тис. учителів іноземних мов); *створення нового освітнього середовища*. Ця реформа має своє історичне підґрунтя, починаючи від запропонованого Софією Русовою уряду УНР концепту «нашої української школи» до прийняття в 2017 році нового Закону України «Про освіту». Знаково, що реформа вітчизняної освіти припадає на 100-річчя від дня народження Василя Сухомлинського, основні концепти якого, зокрема діяльнісного навчання, закладено в основні засадничі орієнтири Нової української школи.

В умовах реформування системи освіти педагог Нової української школи отримує право вибору місця і способу підвищення кваліфікації, причому результати навчання і компетентності, необхідні для присудження освітніх та/або присвоєння професійних кваліфікацій, можуть досягатися та здобуватися в системі формальної, неформальної та інформальної освіти. Збільшено **кількість альтернативних моделей професійного розвитку педагога**, які стануть ключовою умовою впровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти. Диверсифіковано форми підвищення кваліфікації: курси при ІППО, стажування, участь у сертифікаційних програмах, тренінгах, семінарах, семінарах-практикумах, семінарах-нарадах, семінарах-тренінгах, вебінарах, майстер-класах, онлайн-курсах, конференціях тощо. Окреслено механізми визнання результатів неформальної та інформальної освіти закладами освіти та кваліфікаційними центрами.

Модернізація системи освіти – складний багатоаспектний процес, спрямований на вирішення комплексу проблем соціального, правового й функціонального характеру. Його ефективність можлива за умови необхідного системного забезпечення – нормативного, структурного, організаційного, методичного, інформаційного, кадрового, матеріально-технічного та фінансового. Тому перед системою освіти, післядипломної зокрема, стоїть виконання таких першочергових завдань: розроблення сучасної моделі педагогічної професії в контексті очікувань знаннєвого суспільства, перспектив розвитку національної економіки та глобальних технологічних змін; модернізація вищої, фахової передвищої освіти за педагогічними спеціальностями; визначення перспективних шляхів

безперервного професійного розвитку й підвищення кваліфікації педагогічних працівників через формальну, неформальну та інформальну освіту; підготовка конкурентоспроможних на ринку освітніх послуг фахівців, адаптованих до сучасних соціокультурних умов, здатних до безперервного самонавчання, саморозвитку та самовдосконалення впродовж життя, засвоєння нових професійних ролей і функцій. Окреслені питання вимагають виваженого вивчення й узагальнення. Це визначає *актуальність теми, мети і завдань наукової розвідки.*

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз джерельної бази дослідження, а також вивчення стану безперервного професійного розвитку педагогічних працівників в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа» засвідчує відсутність наукових розвідок, у яких було б ґрунтовно досліджено технологію науково-методичного супроводу з урахуванням компетентнісного досвіду, індивідуальних здібностей, можливостей, потреб фахівців для екстраполяції основних теоретичних положень на підготовку компетентного, вмотивованого, інноваційного фахівця, акмепрофесіонала.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

Мета статті – аналіз діяльності ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», його структурних підрозділів щодо реалізації політики із реформування освіти та запровадження Концепції «Нова українська школа», окреслюючи реальний стан, здобутки, недоліки і подальші перспективи.

Відповідно до поставленої мети *основні завдання* статті окреслюємо таким чином:

1. Визначити мету і завдання реформування освіти в Україні, основні запити замовників освітніх послуг і ключових стейкхолдерів на зміни в освіті.
2. Здійснити експертне оцінювання діяльності ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» із зазначеної проблеми за навчальною, науковою, методичною, організаційною формами роботи.
3. Ґрунтовно вивчити необхідне в ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» інформаційне та науково-методичне забезпечення освітнього процесу, застосування інтерактивних і цифрових технологій, мережеву взаємодію, співпрацю з інституціями післядипломної педагогічної освіти, з об'єднаними територіальними громадами тощо.
4. На основі проведеного аналізу і вивченого досвіду окреслити пріоритетні завдання, напрями, подальші шляхи діяльності ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», його структурних підрозділів щодо

реалізації політики із реформування освіти та впровадження Концепції «Нова українська школа» у найближчій і подальшій перспективах.

3. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У процесі дослідження проблеми до уваги взято концептуальні ідеї, положення, викладені у наукових працях з проблем: *сучасної філософії і методології освіти* (В. Введенський, С. Гончаренко, Д. Гордон, І. Зязюн, В. Кремень, Н. Ничкало, В. Олійник та ін.); *андрагогіки, акмеології, синергетики, педагогічної праксеології, герменевтики* (Г. Гадамер, А. Деркач, О. Дубасенюк, І. Колесникова, А. Маркова, С. Пожарський та ін.); *освіти дорослих в Україні і зарубіжних країнах* (С. Вершловський, С. Змєйов, С. Калашнікова, Л. Лук'янова, М. Ноулз, О. Огієнко, В. Пуцов та ін.); *безперервної освіти педагогічних працівників* (Н. Косенко, Л. Милейка, В. Осадчий та ін.); *інноваційних форм підвищення кваліфікації педагога* (Н. Білик, М. Горюнова, Л. Даниленко, Г. Назаренко та ін.); *створення умов для професійного розвитку педагога в системі післядипломної освіти* (Ю. Завалевський, А. Зубко, М. Мицкевич, Л. Покроєва, І. Цвелюх та ін.); *психології педагогічної праці* (Л. Митіна, І. Цимбал та ін.); *розвитку педагогічної майстерності, педагогічної творчості і професіоналізму* (Л. Абдаліна, Ю. Азаров, Є. Барбіна, Н. Гузій, І. Зязюн, В. Паламарчук, М. Палтишев, С. Сисоєва та ін.) тощо.

4. МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Для досягнення мети, виконання поставлених завдань використано комплекс взаємопов'язаних загальнонаукових методів:

- **теоретичні:** аналіз і синтез; контент-аналіз нормативно-правових документів у галузі освіти, навчально-методичного забезпечення (навчально-тематичних планів, програм тощо); SWOT-аналіз наявної системи безперервного розвитку педагога Нової української школи, з'ясування тенденцій і закономірностей, досягнень і недоліків; абстрагування, ідеалізації, формалізації та узагальнення – для систематизації і формулювання висновків, визначення напрямів подальшого дослідження проблеми;

- **емпіричні:** бесіда, опитування, анкетування, тестування, комп'ютерне діагностування у Віртуальній кафедрі андрагогіки, вивчення результатів навчально-професійної діяльності (випускних творчих робіт, проектів, професійних кейсів, технологічних портфоліо та ін.); обсерваційні (безпосереднього й опосередкованого спостереження; метод «інформація з поворотом на 360»);

- **методи математичної статистики** – для опрацювання й узагальнення результатів розроблено таблиці, діаграми за допомогою програм MS EXCEL.

5. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» з метою реалізації завдань нового Державного стандарту відповідно до основних напрямів державної політики в галузі освіти, підготовки компетентних, умотивованих, конкурентоспроможних на ринку освітніх послуг фахівців проводиться системна, цілеспрямована, інноваційна робота. При цьому враховано основні засади Нової української школи, зокрема людиноцентризму, створення інноваційного освітнього середовища, випереджувальності надання якісних освітніх послуг, кластерної взаємодії між усіма структурними підрозділами Університету, розвиток ключових компетентностей, спрямованості на освітній результат тощо.

Експертна оцінка діяльності ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» із зазначеної проблеми відбувалась за такими основними формами роботи: навчальна, наукова, методична, організаційна.

Для забезпечення якості освіти, законодавчого та науково-методичного супроводу професійного розвитку фахівців у ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» передували пропедевтичні кроки. З метою обговорення проблем законодавчого й нормативно-правового забезпечення діяльності закладів післядипломної освіти під час освітніх реформ в Україні «Університетом менеджменту освіти» зініційовані круглі столи щодо визначення сутності, завдань, принципів і функцій післядипломної освіти, законодавчого закріплення статусу науково-педагогічних працівників, які працюють в ППО. Зокрема, круглий стіл «Нормативно-правове забезпечення діяльності закладів післядипломної освіти» в рамках засідання ради ректорів (директорів) українського Відкритого університету післядипломної освіти, у межах восьмої міжнародної виставки «Сучасні заклади освіти – 2017» круглий стіл «Законодавче забезпечення розвитку післядипломної освіти в Україні». 28 березня 2018 р. спільно з відділом педагогічної та післядипломної освіти Міністерства освіти і науки України в ЦППО проведено Всеукраїнську науково-практичну конференцію «*Правове регулювання післядипломної освіти України в контексті суспільних змін*». Під час тематичних панелей розглянуто питання законодавчого забезпечення професійного розвитку фахівців у системі післядипломної освіти, трансформації післядипломної освіти в контексті суспільних змін, менеджменту закладів післядипломної освіти.

Навчальна робота

У ЦППО теми, спецкурси із зазначеної проблеми внесено до всіх освітньо-професійних програм КПК, робочих навчальних планів.

У 2018 році в ЦППО проходять трьохетапні очно-дистанційні КПК з питань Нової української школи. Зокрема, тематичні «*Упровадження*

основних положень Концепції «Нова українська школа» (кафедра УОП, категорія – заступники директорів коледжів, технікумів з навчальної роботи; усього 17 осіб), «Організація освітнього середовища в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа» (кафедра ФОД, категорія – новопризначені керівники шкіл, м. Львів; усього 50 осіб).

У плані-графіку КПК керівних, педагогічних і науково-педагогічних кадрів освіти на 2019 рік заплановано 10 авторських, тематичних курсів, присвячених актуальним питанням філософських, психологічних, інформаційно-комунікаційних засад розбудови Нової української школи (див. табл. 1).

Таблиця 1

Авторські, тематичні КПК на 2019 рік з питань Нової української школи відповідно до плану-графіку КПК керівних, педагогічних і науково-педагогічних кадрів освіти на 2019 рік

Назва кафедри	Кількість груп
Філософії і освіти дорослих	7
Публічного адміністрування та менеджменту освіти	-
Психології управління	2
Університетської освіти і права	-
Відкритих освітніх систем та інформаційно-комунікаційних технологій	1
Усього	10

Науково-методичний супровід

ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» є одним із співорганізаторів цілої низки **Всеукраїнських нарад тренерів із питань запровадження Державного стандарту початкової освіти.**

Науково-педагогічні працівники ЦППО є сертифікованими тренерами НУШ (кафедра ФОД, проф. В. Сидоренко, ст. викл. Т. Кравчинська, асп. Ю. Махновець), співрозробниками нового Державного стандарту (кафедра ФОД, доц. О. Просіна), Орієнтовної навчальної програми підготовки тренерів для навчання педагогічних працівників, які навчатимуть учнів перших класів у 2018/2019 і 2019/2020 навчальних роках (проф. Т. Сорочан).

Крім сертифікованих тренерів НУШ, упродовж 2017–2018 років пройшли навчання для авторів Державного стандарту НУШ. Зокрема, взяли участь у проекті «Нова українська школа – 2» (м. Польща, 2017–2018 рр., м. Львів, листопад 2017), підсумковому круглому столі для розробників Держстандарту (грудень, м. Київ) – кафедра ФОД, доц. О. В. Просіна.

Упродовж 2017–2018 рр. в ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» організовано і проведено 6 масових наукових заходів, що занесено до Плану масових наукових заходів ДВНЗ «УМО» НАПН України (див. табл. 2). Про ефективність проведених заходів свідчать кількісні показники учасників, широка популяризація заходів серед освітян та ЗМІ. Також проведено методологічні, науково-методичні семінари, круглі столи на засіданнях кафедр. Питання, які стосуються реформування системи післядипломної педагогічної освіти і стратегічних завдань реалізації Концепції «Нова українська школа», неодноразово заслуховувались на вчених радах ЦППО.

Таблиця 2

Масові наукові заходи з питань Нової української школи, що занесено до Плану масових наукових заходів УМО НАПН України

2017 рік

Назва	Вид	Виконавець	Дата
«Професійний розвиток фахівців у системі освіти дорослих: історія, теорія, технології»	II Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція	кафедра філософії і освіти дорослих	28 квітня

2018 рік

Назва	Вид	Виконавець	Дата
«Нова українська школа: виклики для професійного розвитку педагогічних працівників»	Круглий стіл з онлайн-трансляцією	ЦППО, кафедра ФОД	22 лютого
«Психологічні засади розвитку соціальної компетентності вчителів нової української школи в умовах післядипломної педагогічної освіти»	Науково-методичний семінар	ЦППО, кафедра ПУ	22 березня
«Психолого-педагогічні засади розвитку професіоналізму освітян в умовах реалізації Концепції нової української школи»	Всеукраїнська інтернет-конференція	ЦППО, кафедра ПУ спільно з Рівненським ОІППО	Березень
«Застосування хмароорієнтованого навчального середовища для формування інформаційно-цифрової компетентності учасників освітнього процесу в умовах реформи Нової української школи»	Науково-методичний семінар	ЦППО, кафедра ВОС та ІКТ	17 травня
«Формування професійної компетентності керівника закладу освіти в умовах реалізації концепції «Нова українська школа»	Круглий стіл	ЦППО, кафедра УОП	25 травня

18 жовтня 2017 року вперше в Україні кафедрою філософії і освіти дорослих Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ «Університету менеджменту освіти» позапланово відбувся методологічний семінар з онлайн-трансляцією *«Освітньо-філософські засади Нової української школи»* (кафедра філософії і освіти дорослих ЦППО, сертифіковані тренери НУШ) за участі *Оксани Макаренко*, радника міністра освіти і науки України, *Jozef Zat'ko (Словаччина)*, президента Європейського інституту післядипломної освіти, голови Східноєвропейської асоціації розвитку освіти, тренерів і координаторів проекту «Нова українська школа». У роботі взяли участь понад 250 представників різних навчальних закладів і установ України, педагогічні, науково-педагогічні й управлінські кадри, тренери і координатори проекту «Нова українська школа».

22 лютого 2018 року відбувся круглий стіл з онлайн-трансляцією *«Нова українська школа: виклики для професійного розвитку педагогічних працівників»* (кафедра філософії і освіти дорослих ЦППО). Було подано 428 заявок, зареєстровано під час онлайн-трансляції круглого столу у Віртуальній кафедрі андрагогіки (канал YouTube кафедри) понад 3500 учасників, захід має 2700 перепостів у соціальних мережах.

Є позитивним досвід співпраці науково-педагогічних працівників ЦППО з *об'єднаними територіальними громадами*. Зокрема, у квітні 2018 року сертифікованими тренерами НУШ проведено тренінг *«Особливості організації освітнього середовища в умовах Нової української школи»* на базі Квітневої ОТГ Попільнянського району (кафедра ФОД, усього 31 учасник).

Для керівників шкіл кафедрою публічного управління та менеджменту освіти ЦППО спільно із КВНЗ «ХАНО» проведено Всеукраїнську науково-практичну конференцію *«Розвиток професійної компетентності керівників шкіл у системі післядипломної педагогічної освіти в умовах впровадження нового державного стандарту початкової загальної освіти»*.

Розроблено й впроваджено в освітній процес комплекс методичних та організаційних засобів для вивчення громадської думки щодо розроблених інновацій в онлайн та офлайн режимах, зроблено прогностичний аналіз щодо впровадження розроблених інновацій в освітній процес курсів підвищення кваліфікації для професійного розвитку фахівців Нової української школи (опитування у Віртуальній кафедрі андрагогіки).

У Віртуальній кафедрі андрагогіки ЦППО (модератор – кафедра ФОД ЦППО; на сьогодні зареєстровано 1900 учасників, слухачі КПК, представники неформальної освіти) вперше в Україні відкрито рубрику

«Професійний розвиток педагога Нової української школи» (модератори – сертифіковані тренери – завідувач кафедри філософії і освіти дорослих Вікторія Сидоренко, ст. викл. Тетяна Кравчинська, ст. викл. Юлія Махновець), у ній подано презентаційні матеріали, записи семінарів, круглих столів з актуальних питань Нової української школи, анкети для безперервного професійного саморозвитку й саморефлексії впродовж усього життя (рис. 1). Рубрику було презентовано під час Форуму неформальної освіти «Освіта дорослих і розвиток громадянського суспільства» (2–3 листопада 2017р., м. Київ), українсько-австрійського проекту «Нові компетенції керівників шкіл» (червень 2018 р., м. Одеса).

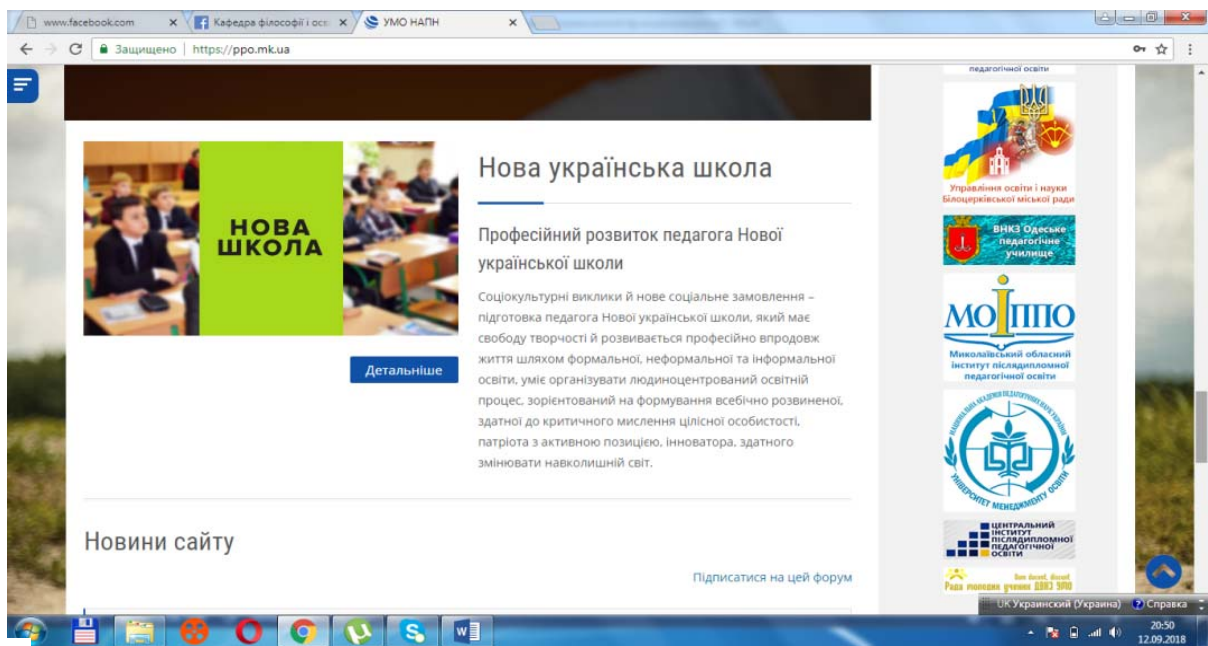

Рис. 1. Рубрика «Професійний розвиток педагога Нової української школи» у Віртуальній кафедрі андрагогіки

Упродовж 2017–2018 рр. в Електронній бібліотеці НАПН України в ресурсі кафедри філософії і освіти дорослих ЦППО ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» розміщено **53** публікації, присвячені актуальним проблемам професійного розвитку фахівців в умовах Нової української школи. Зокрема, **19 ресурсів** – у 2017 році, **34 ресурси** – у 2018 році. Із них – 28 статей, 20 – тез і доповідей конференцій, 5 – навчальні матеріали. Індекс скачування за цей період матеріалів із питань НУШ становить **7368** (рис. 2).

Рис. 2. Науково-методичні матеріали кафедри філософії і освіти дорослих ЦППО з питань Нової української школи в Електронній бібліотеці НАПН України

На сторінці кафедри філософії і освіти дорослих, психології управління, ВОС та ІКТ сайту ЦППО для замовників освітніх послуг розміщено збірники матеріалів Е-конференцій, присвячених означеній проблемі.

На кафедрі філософії і освіти дорослих ЦППО створено відеотеку з відеороликами заходів по Новій українській школі (доц. М. Ілляхова, ст. викл. С. Жуковська). Один із авторських відеороликів презентовано під час українсько-австрійського проекту «Нові компетенції керівників шкіл» (червень 2018 р., м. Одеса).

Усі заходи, що проводились у ЦППО із зазначеної проблеми, систематично висвітлювались на офіційних сайтах НАПН України, ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», сторінках кафедр на Фейсбучі.

Науково-методичне забезпечення

Науково-педагогічні працівники ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» працюють над розробленням науково-методичного забезпечення безперервного професійного розвитку фахівців і мають серйозні здобутки. У

ЦППО розроблено і впроваджено в освітній процес науково-методичні комплекси для безперервного професійного розвитку фахівців за індивідуальною освітньою траєкторією, в яких використано ідеї відкритої освіти як інновації в підготовці педагогічних кадрів та їхньої адаптації до вимог Нової української школи, що забезпечують професійний розвиток педагога, методиста, менеджера, освітнього лідера нової формації. Серед них – *Курикулум підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних працівників та керівників закладів освіти галузі знань 01 Педагогічна освіта: зб. робочих навчальних програм: авторський колектив / загальна ред. Т. М. Сорочан; наук. ред., упоряд. В. В. Сидоренко. – Київ: ЦППО, 2017. – 447с.*

Серед здобутків зазначимо такі:

- Золотою медаллю IX Міжнародної виставки «Інноватика в сучасній освіті – 2017» у номінації виставкового конкурсу «Інновації в підготовці та перепідготовці педагогічних кадрів та їх адаптації до нових вимог Нової української школи» нагороджено методичні рекомендації «*Організація освітнього процесу в закладах післядипломної педагогічної освіти з використанням електронних технологій навчання*», за заг. ред. проф. кафедри відкритих освітніх систем Л. Л. Ляхоцької;

- надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» збірнику спецкурсів «*Професійний розвиток педагога Нової української школи в умовах формальної і неформальної освіти: збірник спецкурсів*» (автор. кол. / наук. ред. проф. Т. М. Сорочан, В. В. Сидоренко) (№ 595 від 05 червня 2018 року). За рішенням колегії Міністерства освіти і науки України від 24 квітня 2018 року (протокол № 4/4-19) «Про схвалення переліку навчально-методичної літератури для початкових класів Нової української школи, що видаватиметься за кошти державного бюджету в 2018 році» заплановано тираж 30 тис. екземплярів (вид-во «Либідь»);

- дипломом I ступеня Національної академії педагогічних наук України у конкурсі кращих наукових робіт за електронний ресурс нагороджено Віртуальну кафедру андрагогіки Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (діє авторська рубрика «Професійний розвиток педагога НУШ»).

Однією з перших в Україні кафедра філософії і освіти ЦППО впродовж I півріччя 2018 року підготувала 4 спецвипуски Всеукраїнського журналу «Методист» (видавнича група «Шкільний світ») із питань професійного розвитку педагога НУШ в умовах формальної і неформальної освіти. Науково-педагогічні працівники ведуть постійну рубрику журналу «Професійний розвиток педагога Нової української школи».

У 2017 рік у щорічному конкурсі випускних робіт слухачів курсів з підвищення кваліфікації ЦППО 9 випускних робіт, пов'язаних із питаннями розбудови НУШ, реформування системи післядипломної

освіти, здобули призові місця (наукові керівники: проф. Т. М. Сорочан, В. В. Сидоренко, Л. М. Сергеева).

У ННІМП (кафедра педагогіки, управління та адміністрування), БІППО розпочато планову й системну роботу щодо розроблення і введення в навчальні плани підготовки магістрів за спеціалізацією «Управління навчальним закладом» навчальних дисциплін, зокрема за вибором студентів, пов'язаних з державною політикою в контексті Концепції Нової української школи, основами лідерства, організаційною динамікою та управління людьми, інклюзивною освітою тощо. З грудня 2018 року під керівництвом А. О. Клочко, заступника директора з науково-навчальної роботи БІППО заплановано міський інноваційний проект «Школа лідерства» для управлінських і педагогічних кадрів закладів загальної середньої освіти Білої Церкви.

6. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Отже, проведений усебічний аналіз показав результативність діяльності інститутів ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» щодо основних напрямів реформування освіти та впровадження Концепції «Нова українська школа», зокрема, необхідне інформаційне та науково-методичне забезпечення освітнього процесу, застосування інтерактивних і цифрових технологій, створення освітнього середовища, мережеву взаємодію, співпрацю з МОН України, Інститутом модернізації змісту освіти МОН України та підвідомчими установами НАПН України, з об'єднаними територіальними громадами тощо. У подальшій діяльності Університету з метою задоволення освітніх потреб замовників освітніх послуг і ключових стейкхолдерів потрібно вдосконалити зміст підготовки, підвищення кваліфікації фахівців завдяки введенню до навчальних планів, освітньо-професійних програм, робочих навчальних програм навчальних дисциплін (зокрема, за вибором), тем, спецкурсів, присвячених питанням реформування освіти, імплементації Закону України «Про освіту», професійного розвитку фахівця Нової української школи; забезпечити розроблення навчально-методичної підготовки та підвищення кваліфікації фахівця в умовах Нової української школи (посібників, електронних навчальних курсів, мультимедійних комплексів тощо); активізувати організацію науково-методичного полілогу з питань реформування освіти та впровадження Концепції «Нова українська школа» з використанням інтерактивних і цифрових технологій (тренінги, круглі столи, семінари, конференції, вебінари, чати, відеомости, відеоконференції, online студії, лабораторії, web-колегіуми, педагогічні web-квестів тощо); продовжити роботу щодо розроблення змісту безперервного професійного розвитку керівного складу та педагогічних працівників закладів освіти у

новостворених територіальних громадах України та забезпечити відповідний науково-методичний супровід освітнього процесу курсів підвищення кваліфікації; проаналізувати й зміцнити партнерські зв'язки із міжнародними фондами, науковими центрами, вищими, ППО, іншими державними інституціями, неурядовими організаціями для реалізації ефективних шляхів вирішення актуальних проблем реформування освіти, безперервного професійного розвитку фахівців Нової української школи в умовах формальної, неформальної та інформальної освіти.

До **перспектив подальших досліджень** належить розроблення методичних рекомендацій щодо розвитку професіоналізму фахівців в умовах Нової української школи.

7. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- [1] *К обществам знания: всемирный доклад ЮНЕСКО*. ЮНЕСКО, 2005, 239 с.
- [2] В. Сидоренко, «Акмеологічні технології в освіті дорослих», *Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Сер. 16 «Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики»*: зб. наук. пр., Н. В. Гузій, Ред. Київ, Україна: НПУ ім. М. П. Драгоманова, Вип. 26(36), с. 38–42, 2016.
- [3] В. В. Сидоренко, «Нова українська школа: концептуальні орієнтири» на методологічному семінару з онлайн-трансляцією «Освітньо-філософські засади Нової української школи». Київ, Україна, 2018. Доступно: <http://lib.iitta.gov.ua/708457/>.
- [4] В. В. Сидоренко, «Реформування системи підвищення кваліфікації керівників навчальних закладів в умовах реалізації Концепції "Нова українська школа"», *Керівник нової української школи: світоглядно-професійні орієнтири*: зб. наук. пр., В. П. Андрущенко (голова), В. П. Бех (заст. голови), О. В. Алейнікова та ін. Київ, Україна: НПУ ім. М. П. Драгоманова, с. 148–153, 2017.
- [5] В. В. Сидоренко, «Філософсько-освітні засади Нової української школи», *Професійний розвиток педагога Нової української школи в умовах формальної і неформальної освіти*: зб. спецкурсів, ред. проф. Т. М. Сорочан; наук. ред., упоряд. В. В. Сидоренко, Я. Л. Швень. Київ, Україна: Агроосвіта, 2018, с. 18–62.

**THE IMPLEMENTATION OF THE POLICY FROM REFORMATION
OF EDUCATION AND IMPLEMENTATION OF THE CONCEPT
«NEW UKRAINIAN SCHOOL» OF THE UNIVERSITY
OF MANAGEMENT OF EDUCATION**

Victoria Sydorenko,

Doctor of Pedagogical Sciences,
Professor, Head of the Department
of Philosophy and Adult Education
Central Institute of Postgraduate Studies
Pedagogical Education School
«University of Management Education»,
Certified Trainer of the New Ukrainian School,
Kyiv, Ukraine
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-6626-4581>
sidorenko34@gmail.com

Abstract. Reforming the education system is a complex multidimensional process aimed at solving a complex of problems of social, legal and functional character. Its effectiveness is possible provided the required normative, structural, organizational, methodical, informational, personnel, logistical and financial system support. Under the Concept «New Ukrainian School» implementation, the educational community received creative modernization challenges, in which the social and professional mission of the teacher changes in the context of European professionalism, while preserving the best mental Ukrainian characteristics. In the system of the New Ukrainian school, the professional development of a teacher implies his self-development and self-realization throughout his life as actual socio-cultural priorities and meanings. Such a social order emphasizes the need for training specialists who meet the challenges of a society of knowledge capable of continuous intellectual, cultural and spiritual development throughout their lives through formal and informal education, focused on the preservation, multiplication and transfer of humanistic social values, the assimilation of new professional roles and functions, adapted to conditions of a rapidly changing society. For the continuous professional development of the teacher of the New Ukrainian school, it is necessary to provide the content and technologies of advanced training and intercourse period with modern concepts and methods of professional activity, organization of a safe and effective educational environment taking into account the needs, opportunities of the needs of the customers of educational services and key stakeholders

In the scientific research, a thorough analysis of the activity of the State University of Educational Institutions «University of Management Education», its structural divisions was carried out on the implementation of the policy of reforming education and the implementation of the Concept «New Ukrainian School». The existing status, achievements, disadvantages and further prospects of activity are outlined. The conceptual foundations of the New Ukrainian school, in particular human centeredness, creation of an innovative educational environment, advancement of the provision of qualitative educational services, cluster interaction between all structural units of the University, development of key competencies, focus on educational outcomes, etc., are taken into account. The expert assessment of the activity of the State University of Educational Sciences «University of Management of Education» from the mentioned problem took place on the following basic forms of work: educational, scientific, methodical, organizational. Analytical materials were prepared by the author as the head of the expert commission for the meeting of the Academic Council of the State University «Education Management University» of the National Academy of Sciences of Ukraine (meeting number 7 dated 19.09.2018).

Key words: Concept «New Ukrainian School»; reforming education; continuous professional development; formal education; informal education.

РЕАЛИЗАЦИЯ ПОЛИТИКИ РЕФОРМИРОВАНИЯ ОБРАЗОВАНИЯ И ВНЕДРЕНИЯ КОНЦЕПЦИИ «НОВАЯ УКРАИНСКАЯ ШКОЛА» В ГВУЗ «УНИВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТА ОБРАЗОВАНИЯ»

Сидоренко Виктория Викторовна,
доктор педагогических наук,
заведующая кафедры философии и образования взрослых
Центрального института последипломного
педагогического образования
ГВУЗ «Университет менеджмента образования»,
сертифицированный тренер Новой украинской школы,
Киев, Украина
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-6626-4581>
sidorenko34@gmail.com

Аннотация. Реформирование системы образования – сложный многоаспектный процесс, направленный на решение комплекса проблем социального, правового и функционального характера. Его эффективность возможна при условии необходимого нормативного, структурного, организационного, методического, информационного,

кадрового, матеріально-технічного і фінансового системного забезпечення. При реалізації Концепції «Новая українська школа» освітнє сообщество отримало творчі модернізаційні виклики, при яких видозмінюється соціальна і професійна місія педагога в контексті європейського професіоналізму з збереженням найкращих ментальних українських характеристик. В системі Нової української школи професійне розвиток педагога передбачає його саморозвиток і самореалізацію в процесі всієї життя як актуальних соціально-культурних пріоритетів і значень. Такого соціального замовлення актуалізує необхідність підготовки спеціалістів, що відповідають викликам общества знань, здатних до неперервного інтелектуального, культурного і духовного розвитку в процесі життя шляхом формального і неформального освіти, орієнтованих на збереження, приумноження і передачу гуманістических громадських цінностей, засвоєння нових професійних ролей і функцій, адаптованих до умов динамічного общества. Для неперервного професійного розвитку педагога Нової української школи необхідно забезпечити зміст і технології підвищення кваліфікації в міжкурсний період сучасними концепціями і методиками професійної діяльності, організацію безпечної і ефективного навчання з урахуванням запитів, можливостей потребностей замовників освітніх послуг і ключових стейкхолдерів.

В науковій статті здійснено детальний аналіз діяльності ГВУЗ «Університет менеджменту освіти», його структурних підрозділів по реалізації політики реформування освіти і впровадження Концепції «Новая українська школа». Визначено існуюче положення, досягнення, недоліки і далі перспективи діяльності. Враховано концептуальні основи Нової української школи, зокрема гуманістического, створення інноваційної освітньої середовища, надання якісних освітніх послуг, кластерного взаємодія між усіма структурними підрозділами Університету, розвиток ключових компетенцій, спрямованості на освітній результат і т.п. Експертна оцінка діяльності ГВУЗ «Університет менеджменту освіти» по даній проблемі проходила з допомогою основних форм роботи: навчальна, наукова, методична, організаційна. Аналітичні матеріали підготовлені автором як головою експертної комісії на засіданні Ученої ради

ГБУЗ «Університет менеджмента образования» НАПН Украины (заседание № 7 от 19.09.2018 года).

Ключевые слова: Концепция «Новая украинская школа»; реформирование образования; непрерывное профессиональное развитие; формальное образование; неформальное образование.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

- [1] К обshchestvam znaniya: vsemirnyj doklad YUNESKO. YUNESKO, 2005, 239 s.
- [2] V. Sydorenko, «Akmeolohichni tekhnolohii v osviti doroslykh», Naukovyi chasopys NPU im. M. P. Drahomanova. Ser. 16 «Tvorcha osobystist uchyteelia: problemy teorii i praktyky»: zb. nauk. pr., N. V. Huzii, Red. Kyiv, Ukraina: NPU im. M. P. Drahomanova, Vyp. 26(36), s. 38–42, 2016.
- [3] V. V. Sydorenko, «Nova ukrainska shkola: kontseptualni oriientyry» na metodolohichnomu seminaru z onlain-transliatsiieiu «Osvitno-filosofski zasady Novoi ukrainskoi shkoly». Kyiv, Ukraina, 2018. Dostupno: <http://lib.iitta.gov.ua/708457/>.
- [4] V. V. Sydorenko, «Reformuvannia systemy pidvyshchennia kvalifikatsii kerivnykiv navchalnykh zakladiv v umovakh realizatsii Kontseptsii "Nova ukrainska shkola"», Kerivnyk novoi ukrainskoi shkoly: svitohliadno-profesiini oriientyry: zb. nauk. pr., V. P. Andrushchenko (holova), V. P. Bekh (zast. holovy), O. V. Aleinikova ta in. Kyiv, Ukraina: NPU im. M. P. Drahomanova, s. 148–153, 2017.
- [5] V. V. Sydorenko, «Filosofsko-osvitni zasady Novoi ukrainskoi shkoly», Profesiinyi rozvytok pedahoha Novoi ukrainskoi shkoly v umovakh formalnoi i neformalnoi osvity: zb. spetskursiv, red. prof. T. M. Sorochan; nauk. red., uporiad. V. V. Sydorenko, Ya. L. Shven. Kyiv, Ukraina: Ahroosvita, 2018, s. 18–62.